

RAZLIKE U SOCIJALNOEKONOMSKOM STATUSU, TIJEKU ŠKOLOVANJA I OBITELJSKOJ PATOLOGIJI MALOLJETNIH DELINKVENATA S OBZIROM NA MIGRATORNOST NJIHOVIH OBITELJI

IRENA CAJNER-MRAOVIĆ • ZORAN ŠUČUR

primljeno: svibanj '97.
prihvaćeno: listopad '97.

Izvorni znanstveni članak
UDK: 376.5
343.9

U radu se željelo istražiti da li se maloljetni delinkventi iz doseljenih i nedoseljenih obitelji značajno razlikuju glede tijeka školovanja, socijalnoekonomskog statusa i obiteljske patologije. Uzorak se sastojao od 412 maloljetnih počinitelja različitih kaznenih djela na području Županije bjelovarsko-bilogorske, kojima je u razdoblju između 01. siječnja 1988. i 31. svibnja 1995. godine pred Općinskim ili Županijskim sudom u Bjelovaru izrečena neka kaznena sankcija ili je kazneni postupak obustavljen ali samo iz razloga svrsishodnosti. Prikupljeni podaci su obrađeni uz pomoć diskriminativne analize i analize varijance (program SPSS). Dobiveni diskriminativni faktori (kao i rezultati analize varijance) potvrđuju da se maloljetni delinkventi iz doseljenih i nedoseljenih obitelji statistički značajno razlikuju s obzirom na sva tri navedena područja. Drugim riječima, maloljetni delinkventi iz doseljenih obitelji imaju nepovoljniji ekonomski i stambeni status, češće se suočavaju sa socijalno-patoloških pojavama u obitelji i imaju više problema u školi. Rezultati ovog rada pokazuju da je situacija u migrantskim, odnosno doseljenim obiteljima rizičnija s aspekta pojave poremećaja u ponašanju i maloljetničke delinkvencije.

Ključne riječi: maloljetni delinkventi, migratornost obitelji, socioekonomski status obitelji, patologija obitelji, tijek školovanja

UVOD

U vezi sa sagledavanjem različitih socioekonomskih karakteristika obitelji maloljetnog delinkventa, posebno je korisno pozabaviti se njenom mobilnošću. Osnovna je pretpostavka od koje se polazi u analizi ta da sama promjena mjesta prebivališta obitelji u izvjesnom smislu doprinosi njenoj destabilizaciji. Neki sociološki pristupi srž proučavanja migracija vide u promjenama "interakcijskog sustava" (vidi Mežnarić, 1991), iako svako migriranje ne mora podrazumijevati i promjene u interakcijskom sustavu. Međutim, ako su nužne duboke promjene u dosadašnjem interakcijskom sustavu migranata, vjerojatno će se pojaviti i veći problemi u njihovoj integraciji i adaptaciji na nove socijalne uvjete života. Drugim riječima, kod onih migranata čiji je interakcijski sustav u mnogome različit od

interakcijskog sustava sredine u koju dolaze, i gdje su kulturne, jezične i druge barijere izraženije, promjene u interakcijskom sustavu će ići vrlo sporo ili će čak biti zakočene. Prema tome, ako je kontakt emigrantskog i imigrantskog interakcijskog sustava vrlo slab, onda se vjerojatno može očekivati izvjesna marginalizacija migrantske populacije.

Područja interakcijskog sustava u kojima se promjene odigravaju su brojna, ali je za istraživanje maloljetničke delinkvencije iznimno značajno područje socijalne kontrole. Gubitak ili promjene u načinu socijalne kontrole često se manifestiraju u obliku anomijskih pojava (obiteljska patologija, kriminalitet, samoubojstva i slično). Očito da fizička promjena prebivališta uzrokuje devijantna ponašanja kod ljudi (posebice maloljetnika) u onim slučajevima kada dolazi